

TOIMINTAKERTOMUS 2022-2023

Kausi: 1.5.2022-30.4.2023

Kuva: Hiihtolatu Hormajärvellä 29 tammikuuta 2023 (kuva AS Heiskanen)

Hallitus ja tilintarkastajat

Nimi	Tehtävä
Anna-Stiina Heiskanen	Puheenjohtaja
Marja Haonperä	Varsinainen jäsen
Juhani Kumpulainen	Varsinainen jäsen
Jukka Palmgren	Varsinainen jäsen
Riikka Ventelä	Varsinainen jäsen
Pasi Harju	Varajäsen
Jukka Similä	Varajäsen
Risto Tuomanen	Varajäsen
Tiina Tähtkäpää	Varajäsen

Yhdistyksen tilintarkastaja on Paul Packalén / varalla Erkki Tuominen.
Hallitus on kokoontunut kauden 1.5.2022-30.4.2023 aikana 5 kertaa.

Jäsenistö ja jäsenmaksut

Yhdistyksen jäsenrekisterissä on toimintakauden päättyessä noin 190 jäsenmaksun maksanutta jäsentä. Vuosikokouksen vahvistama jäsenmaksu oli 50 €. Jäsenkirjeitä on lähetetty toimintakauden aikana **3** kappaletta (toukokuussa 2022, heinäkuussa 2022 ja tammikuussa 2023). Jäsenkirjeet ovat luettavissa yhdistyksen [www-sivuilla](http://www.sivuilla).

Yhdistyksen talous

Yhdistyksen tulorahoitus koostui jäsenmaksuista, vesienhoitomaksuista ja lahjoituksista sekä tukituotteiden myynnistä. Vuonna 2022 yhdistys sai merkittävän testamenttilahjoituksen (12941€) Lampilahden vesikasvien poistoa ja kunnostamista varten. Lisäksi Uudenmaan ELY-keskuksesta saatiin valtionavustuksena 50% Hormajärven kunnostushankkeen kustannuksista (5818€). Jäsenmaksuja kertyi 30.4.2023 päättyneellä tilikaudella **8310€**. Vesienhoitomaksuja kertyi **8300 €** (ml. Uudenmaan ELY-keskuksesta saatu avustus Hormajärven kunnostukseen). Tilikauden 1.5.2022 – 30.4.2023 tulos on **16249€** ja taseen loppusumma **22068€**.

Hormajärvi-yhdistys haki syksyllä 2021 valtionavustusta Uudenmaan ELY-keskuksesta **Hormajärven ravintoverkon kunnostushankkeeseen** vuodelle 2022. Rahoitus myönnettiin hakemuksen mukaisesti kesäkuussa 2022. Hankkeen toimenpiteet kohdistettiin pääsääntöisesti vesikasvien kohdennettuun poistoon, haukikosteikkojen kartoitukseen ja läntisen syvänteen happitilanteen seurantaan sekä järven tilan arviointiin. Syksyllä 2022 yhdistys haki uudelleen rahoitusta Hormajärven ravintoverkkokunnostukseen vuodelle 2023. ELY keskus myönsi avustuksen hakemuksen mukaisesti (8000€, joka kattaa 50% kustannuksista, joita voi liittää maksatushakemukseen enintään 16000€) kesäkuussa 2023.

Yhdistyksen toiminta

Ympäristön tila

Hormajärven vesistökunnostushanke 2020-2022 (www.luvy.fi/hankkeet/hormajarven-kunnostus/) päättyi joulukuussa 2022. Hanketta veti ja sen toteutti Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry. (LUVY). Hankkeen projektipäällikkönä toimi vesistöasiantuntija FT Jussi Vesterinen.

Hankkeen tulokset ovat nähtävissä **Hormajärven vesistökunnostus 2020–2022-hankkeen loppuraportissa**, joka on ladattavissa yhdistyksen (www.hormajarvi.fi/kunnostus/) ja LUVYn verkkosivuilta (www.luvy.fi/julkaisut/julkaisu-19-2021/). Tiivistelmä päätuloksista:

Hormajärven veden laatu on paranemaan päin, mutta valuma-alueelta tuleva kuormitus kasvanee ilmastonmuutoksen myötä. Syvänehapetuksella ei todettu olevan vaikutusta pintaveden fosforipitoisuuteen eikä levämääriin. Hapetus keskeytetään ja resurssien käyttö kohdistetaan valuma-alueella tehtäviin toimiin. Maatalous on edelleen merkittävin kuormittaja. Lisäksi myös haja- ja loma-asutuksessa on vähentämispotentiaalia. Toimenpiteinä suositeltiin mm. seuraavia: Viljelyksessä olevien peltojen kaksitasouomat, maanparannusaineet ja jatkuva kasvipeitteisyys. Petokalojen suhteellisten osuuden lisäämistä kalastosta mm. kalastusta säätelemällä ja lisääntymis- ja elinalueita parantamalla, kuten esim. haukikosteikkojen rakentaminen. Lisäksi suositeltiin hoitokalastuksen jatkamista.

Hormajärven ravintoverkon kunnostushankkeessa (2022-23) tehtiin seuraavat toimenpiteet:

- **Järjestetty järvikalan katiskapyynnistä ja käytöstä tiedotustilaisuus** 7.8.2022. (Maj Vesterinen, LUVY ry, esitys Hormajärvi-yhdistyksen vuosikokouksessa 7.8.2022).
- **Tehty selvitys haukikosteikkojen toteuttamismahdollisuuksista** LUVY ry:n kanssa (marraskuussa 2022 ja keväällä 2023).
- Tehty **tiedote** yhdistyksen jäsenille toukokuussa 2022 (**Hormajärven hoidon huoneentaulu**) omatoimisen katiskakalastuksen merkityksestä järven hoitokalastusmuotona, sekä vesikasvien ja rantakasvillisuuden hoidosta.

- **Hormajärven syvänteen happi- ja ravinnetilanteen näytteenottoja** tehtiin läntisen altaan syvänteellä viidesti: Eurofins maaliskuussa ja heinäkuussa 2022 sekä maaliskuussa 2023 ja Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry (LUVY) elokuussa ja marraskuussa 2022.

LUVY:n vesistöasiantuntija Jussi Vesterinen raportoi v. 2022- ja kevään 2023 seurantatulokset toukokuussa 2023:

- Hormajärven jääkansi muodostui joulukuun alkupuolella (2.12.2021) ja järvi vapautui jäistä toukokuun alussa (3.5.2022). Jäätälvi oli edellisvuosiin verrattuna pitkäkestoinen. Siitä huolimatta kevättalvella länsisyvänteessä riitti hyvin happea (7,1 mg/l). Vielä heinäkuussa 2022 happea oli syvänteessä 5,5 mg/l, eikä kerrostuneisuus ollut muodostunut kovin voimakkaaksi. Alusveden happipitoisuus oli laskenut hyvin vähiin (1,4 mg/l) elokuun 2022 puolivälissä, jolloin vähähappinen kerros oli paksuimmillaan. Marraskuussa 2022 alusvesi oli vielä voimakkaasti kerrostunutta, mutta hapeton kerros oli huomattavasti ohuempi kuin elokuussa. Hiidenlahdella otettiin yksi seurantänäyte elokuussa 2022: Alusveden fosforipitoisuus oli kohonnut, mutta pintavedessä ei vaikutuksia näkynyt. Pitoisuudet olivat samaa tasoa kuin aiempina vuosina.
- Hormajärven pintaveden tila on jatkunut hyvänä ja jopa erinomaisena edellisvuosien tapaan. Koko vesipatsaan fosforimäärä ei ole noussut aikaisempi vuosia suuremmaksi. Ravinne- ja happitilanteen seurantaa (hapetuksen päättymisen jälkeen) tulee edelleen jatkaa vaikutusten todentamiseksi.
- Hormajärven vesistökunnostus 2020–2022-hankkeen lopussa asiantuntijaryhmä totesi, että Hormajärvelle olisi hyödyllistä tehdä tarkempi **sedimenttitutkimus**, jossa tutkittaisiin mm. fosforin sedimentaationopeus ja reaktiivisen fosforivarannon määrä, järven sisäisen kuormituksen paremman kokonaiskuvan hahmottamiseksi.

Sinilevä ei havaittu Humppilanniemen tarkkailupisteellä vuonna 2022. Tarkemmat havainnot ja pitkän ajan tilanne vuosina 2008-2022 nähtävissä Järvi & Meri Wikissä¹.

Vesikasvien poisto Lampilahdella

- Lampilahdella kelluslehtiset vesikasvit peittivät tiheällä kasvustolla koko vesialueen, ja niistä oli huomattavaa haittaa virkistyskäytölle. Yhdistys sai testamenttilahjoituksen Lampilahden kunnostamiseksi. Yhdistyksen hallituksen jäsen Marja Haonperä koordinoi ja organisoii niittoprojektin. Urakoitsijaksi valittiin Pikkalan kaislanleikkuu oy. Asukkaat osallistuivat vesikasvien poiston suunnitteluun ja talkoisiin.
- Ensimmäisenä toimenä tehtiin vesikasvien koneellinen poisto 15.-16.8.2022. Noin puolet Lampilahden vesialueesta jätettiin niittämättä/ käsittelemättä, koska vesikasvit ovat tärkeä suoja kalanpoikasille ja vesilinnuille. Niittojätteet kuljetettiin Munkkaan jäteasemalle. Lisäksi vesikasvien juurakoita revittiin koneellisesti vastaavalta alueelta 10.-11.10.2022.

Haukikosteikkojen kartoitus

Hormajärven hauen kutualueiden lisäämiseksi Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry (LUVY), vesistöasiantuntijat Vesterinen ja Rasilainen tekivät maastokatselukset potentiaalisista haukikosteikkokohteista Hormajärven lähivaluma-alueelle 30.11.2022 ja 5.5.2023. Kevätkartoitus haukien kutuaikaan vahvasti syksyn kartoituksissa tehtyjä havaintoja Hormajärven potentiaalisista haukikosteikkokohteista.

- **Mustalahden** puron alaosa on hyvin todennäköisesti hyvä haukien kutualue. Lisäksi Paloniemen ja Grönskogin purojen alaosat ovat potentiaalisia haukikosteikkokohteita.

¹ [https://www.jarviwiki.fi/wiki/Hormaj%C3%A4rvi_\(23.025.1.001\)/Valtakunnallinen_sinilev%C3%A4seuranta_\(Humppilanniemi\)](https://www.jarviwiki.fi/wiki/Hormaj%C3%A4rvi_(23.025.1.001)/Valtakunnallinen_sinilev%C3%A4seuranta_(Humppilanniemi))

Hapetus

Hapetusta ei ole jatkettu syksyn 2019 jälkeen. Hapettimet voidaan tarvittaessa asentaa uudelleen, jos järven tila edellyttää hapetuksen käynnistämistä läntisellä syvänteellä. Hormajärven vesistökunnostus 2020-2022 – hankkeen ja LUVY ry:n, Vesi-Ekon ja Uudenmaan ELYn asiantuntijoitten johtopäätös oli, että hapetusta ei ole tarpeen jatkaa, koska järven tila on vakaa. Kuitenkin on tarpeen seurata happi- ja ravinnetilanteen kehitystä lähivuosina (3-4 vuoden ajan) ajan, jotta voitaisiin arvioida mahdollisia vaikutuksia.

Kosteikot

Yhdistys ei tehnyt kosteikoihin liittyviä toimenpiteitä kautena 2022-2023. Hormajärven valuma-alueelle tehdyt eri-ikäiset kosteikot vaativat huoltoa. Lisätietoa [Hormajärven vesistökunnostus 2020–2022-hankkeen loppuraportissa](#).

Kalasto

Hoitokalastusta ei tehty kautena 2022-2023. Lisätietoa Hormajärven kalaston koostumuksesta ja kalastuskyselystä: [Hormajärven vesistökunnostus 2020–2022-hankkeen loppuraportti](#) (www.luvy.fi/julkaisut/julkaisu-19-2021/).

Tiedotus

[Hormajärvi yhdistyksen verkkosivut](#) (www.hormajarvi.fi) ovat tarkoitettu pysyvän tiedon jakamiseen ja säilytykseen. Sieltä löytyy mm. tuloksia, raportteja ja yhdistyksen yhteystiedot. Hormajärvi-yhdistys on tiedottanut ajankohtaisista asioista ja tapahtumista pääsääntöisesti Facebook-sivulla: (<https://www.facebook.com/hormajarvi/>) sekä Twitter-tilillä [@Hormajarvi](#).

Pro Hormajärvi

Pro Hormajärvi-ryhmää ei ole kutsuttu kokoon kauden aikana. Yhdistyksen hallitus ei katsonut tarpeelliseksi erillisen ryhmän perustamista varainhankintaan.

Muuta toimintaa

Hormajärvi-yhdistyksen vuosikokous järjestettiin lauantaina 7.8.2022 Kanneljärven opistolla, Lohjalla. Alustuksena Anna-Stiina Heiskanen kertoi Hormajärven kunnostushankkeen 2020-2022 suosituksista ja jatkosuunnitelmista, sekä Maj Rasilainen, vesistö- ja kala-asiantuntija, LUVY ry, kertoi Hoitokalastuksesta katiskoilla ja järvikunnostushankkeen (HOLA-Lake II; www.luvy.fi/hankkeet/hola-lake-2/) tuloksista.

Yhdistys on toteuttanut sinilevien esiintymisen tarkkailua läntisellä altaalla kesä-syyskuussa 2022 ja tiedottanut havainnoista yhdistyksen Facebook-sivuilla sekä valtakunnallisen leväseurannan sivuilla Järvi & Meri Wikissä.

Kiitokset

Yhteistyö Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry:n (LUVY), Uudenmaan ELY-keskuksen ja yksityisten maa- ja vesialueiden omistajien kanssa on jatkunut hyvänä. Yhdistys kiittää kaikkia yhteistyötahoja (Pikkalan kaislanleikkuu oy ja Lohjan kopio) ja yksityisiä henkilöitä monipuolisesta avusta ja panoksesta järven hyväksi.